

Till

Region Sörmland

2022-01-31

Remissvar

Sörmlands regionala trafikförsörjningsprogram 2022-2035

Pensionärsorganisationerna PRO och SPF Seniorerna har beretts tillfälle att avge remissvar på det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Organisationerna har valt att tillsammans med övriga två nationella pensionärsorganisationers distrikt i Sörmland avge ett samfällt svar. PRO, SPF Seniorerna, SKPF Pensionärerna och RPG lämnar därför följande synpunkter.

Äldreperspektiv

Det kan förefalla naturligt att utgå från behov av arbetsresor och resor till och från skolor när man planerar kollektivtrafik. I programmet behandlas inte äldre som en särskild grupp, så som skolbarn, personer med funktionsvariation eller arbetspendlare. Att bryta isolering och ensamhet hos äldre kan vara en stor insats för regionen och för äldres hälsa och välbefinnande. Det är ett betydelsefullt led i förebyggande hälsovård. Många äldre är i behov av kollektivtrafik och färdtjänst för ett aktivt liv. Många kan endast i begränsad omfattning räkna med egen eller närståendes biltransport. Regionen bör därför i större utsträckning ta hänsyn till äldre vid framtida planering. Var fjärde invånare i regionen är över 65 år.

Sammanfattning

Vi instämmer med tankarna i programmet om vikten av en hållbar, användarvänlig och tillgänglighetsanpassad framtida kollektivtrafik i regionen.

Äldres behov av resor med kollektivtrafiken bör emellertid uppmärksammas i högre grad i programmet än vad man kan utläsa i remissversionen. Äldregruppen i samhället är redan stor och väntas växa än mer i framtiden. Andelen äldre i Sörmland är dessutom högre än snittet i landet. Samtliga kommuner utom Eskilstuna har en högre andel invånare över 65 år än riksnivån. Att underlätta deltagande i kultur- och samhällsliv är en viktig faktor när det gäller att behålla god hälsa högt upp i åren.

Strukturen i Sörmland med flera kärnor eller noder i olika delar av regionen ger planeringen av kollektivtrafiken stora utmaningar, inte minst gäller det de olika vårdinrättningarna, dessutom perifert placerade rent geografiskt. Resor till och från dessa och mellan inrättningarna bör i högre grad än nu underlättas och tas med i planeringen.

Landsbygden är omfattande och behovet av både särskild kollektivtrafik och den allmänna kollektivtrafiken är stor. Tillgänglighet och service kan öka om trafiken blir effektiv.

Olikheterna är stora mellan kommunerna och varifrån man reser. Det gäller taxor men även andra förhållanden som särskilda servicelinjer. Regionen bör verka för en större koordinering av trafiken för att villkoren ska bli så lika som möjligt.

Trafikförsörjning och mål

Region Sörmland har inte bara en god struktur, väl integrering med omvärlden och en utvecklad tillgänglighet mellan sina kärnor eller noder. Det faktum att regionen har tre stora sjukhus i olika delar av området medför stora utmaningar för säkra och bekväma resor. Det gäller inte minst för många äldre, som är i behov av kollektivtrafik. Vården kräver ibland resor till ett sjukhus längre från hemmet.

Strategier och linjenät

Vi håller med om vikten av en funktionell, attraktiv och användarvänlig kollektivtrafik som dessutom görs hållbar på sikt.

Tillgången till kollektivtrafiken betyder mycket, inte minst för äldre. Skillnaden mellan grundnivån, som i programmet anges till några t o r resor per vecka och tillgången på god kollektivtrafik, som anges till minst 12 dubbelturer per dygn och minst sex under lördag och söndag, verkar väldigt stor. Det ser enligt vår mening ut som ett stort glapp, bör det inte finnas ett mellanting?

För många äldre är det viktigt att kunna ta sig till olika vårdinrättningar, det gäller både till sjukhusen och till vårdcentraler.

Det är vidare av betydelse för många, inte minst äldre, att busshållplatser är utrustade med någon form av bänk för sittplats.

Det finns stora olikheter mellan kommunerna om hur taxor och andra frågor planeras och hanteras. Den så kallade servicelinjen i Eskilstuna passar exempelvis bra för många äldre och borde kunna förverkligas även på andra håll. En harmonisering av rabattsystem, tidtabeller och andra trafikfrågor vore önskvärd inom hela området, vilket regionen bör verka för.

Taxor

En åtgärd som efterfrågats länge bland äldre är en nedsatt avgift på tider då pendlare och skolbarn inte normalt reser. Detta ser olika ut i kommunerna. Regionen bör enligt vår mening verka för en större grad av harmonisering av taxor och då även ta med möjligheten till nedsatta biljettpriser för äldre vid vissa tider. Det kan medverka till att bryta en ofrivillig ensamhet och isolering bland äldre och att delaktigheten i samhället ökar.

I december 2021 övergick trafiken med Mälartåg till en ny operatör. Följden blev bland annat att rabatter för pensionärer slopades vilket fördyrar tågresandet för äldre avsevärt. Vi önskar att pensionärsrabatterna på Mälartåg återinförs.

De försämringar av biljettpriser som skett under senare tid för pensionärer bör i det längre perspektivet inte plötsligt kunna uppstå, till exempel vid byte av operatör.

Särskild kollektivtrafik

Sjukresor och färdtjänst omfattas av denna kollektivtrafikform och är viktig för många äldre. Regionen bör undersöka möjligheterna med samåkning innefattande även andra resenärer för att därmed kunna göra en besparing, som kan användas till ökad service.

Vi ställer oss gärna till förfogande för kompletteringar och fördjupningar beträffande kollektivtrafiken i regionen.

Inger Jonasson-Sjödin

Sören Öhlund

Leif Kindblom

Lilli Assi

PRO

RPG

SKPF

SPF Seniorerna